

"ישיבישע בלאט" "לאמדעס" ב"דף היומי" בשו"ת ומ"מ

דף י"א.

1. משכינהו בקראי איגור, ויל"ע הא קשים גרים לישראל כספחת ומי שבא להתגיייר יש לדחותו בתחילה וק"ו שלא לפתותו?
2. חזא מזוזה דמנחא אפיתחא אותיב ידו עליה, וכתב הדרכי משה יו"ד רפה' ב' דמכאן המקור להניח ידו על המזוזה כשיוצא ונכנס, והנה בשו"ת רעק"א קמא נח' כתב דענין זה אין לו מקור בש"ס ולכן אין לעשות כן במקום חשש איסור כגון במזוזה בלא כיסוי, וקשה הא מקורו מסוגיא דהכא?
3. והא תניא שורפין על המלכים ולא מדרכי האמורי, ואי חוקה היא אגן היכי שרפינן, וקשה למה לי להקשות ממה ששורפין תיפוק ליה דמפורש שאינו מדרכי האמורי?
4. תוד"ה עוקרין, הקשה דאמנם בל תשחית ליכא אבל מי התיר צעב"ח, ותוס' ב"מ לב: ד"ה מדברי כתבו דכמו שהותר בל תשחית הותר צעב"ח, ויל"ע מה מחלוקתם?

אל תקרי גויים אלא גיים זה אנטונינוס ורבי וכו', ומה שנקט דווקא את אלו, ביאר ב"מראית העין" דשאלת רבקה היתה למה היא שונה מאברהם ושרה שביירר את הפסולת ע"י הגר, וזה ענה לה הקב"ה דגם לעשוי יש קצת תיקון וזה ע"י אנטונינוס שיצא ממנו והוא אב לגרים, לעומת ישמעאל שאף שעשה תשובה אין גרים יוצאים ממנו, וע"ע מהרש"א ומהר"ל.

תוד"ה צנון, במה שהקשו שרבי בשעת פטירתו אמר שלא נהנה באצבע קטנה (כתובות קד). בשיטמ"ק כתב דלפי רש"י שם לא קשה שהוא פי' שלא היה צריך לטרוח אפילו באצבע קטנה, ובגרי"א או"ח רלא' ז' ביאר דכיון שהכל היה לצורך עבודת הבורא לא חשיב נהנה.

מכלל דר"מ סבר וכו', שריפה לאו חוקה, וקשה אחר שכל הקושיא היא לרבנן ששריפה היא חוקה, למה התחיל בר"מ, עי' ריטב"א, והתוס' ר"ד למד שבאמת השאלה ששריפה חוקה היא לפי ר"מ, אמנם ברש"י להדיא כתב לא כן אלא שהקושיא מרבנן.

תוד"ה אי, עוד תירוצים על הקושיא מהסוגיא בסנהדרין נב: עי' תוס' ר"ד וריטב"א, ושיטת הר"ן כל הרי"ף דכל דבר של טעם מותרין וכמו שריפה על המלך שיש בזה טעם לכבודו, וזה סיבת ההיתר המובא בסנהדרין שם של דבר הכתוב בתורה, שזה ראייה שהוא דבר של טעם אף שיש בו מעט בל תשחית (קה"י ה', ומהר"ם שיק שו"ת יו"ד קסה)

אם הוא חיוב לשרוף או רשות, עי' טור יו"ד שמח', וב"ח שם שזה חיוב, ובזה יישב הט"ז או"ח שיא' ד' למה הוצרכו לטלטל את דוד המלך ע"י ככר או תינוק ולא אגב בגדיו?, דכיון שהם נשרפין הוי מוקצה בעצמו, אמנם הפמ"ג במשב"ז שם הוכיח מהרמב"ם הל' אבל יד' כו' שאינו חיוב אלא רשות, אמנם בהל' מלכים משמע שהוא חיוב.

עיקור שיש בו טריפה אסור וכו', עי' רש"י, ובתוס' הקשו מנלן איסור זה, ועי' ריטב"א, ובדעת הרמב"ם (אבל יד' כה') עי' כס"מ שם דס"ל כרש"י, ועי' שו"ת מהר"י אסאד יו"ד קסד', ולהלכה האם יש איסור להטריף בהמה כשירה, עי' ב"ח או"ח תקנא' י', א"ר שם, ושו"ת חת"ס יו"ד קג'.

ע"ב

אחת לשבעים שנה, עי' תור"ד דכיון שגלות בבל היתה ל-70 שנה חוגגים כל שבעים שנה שרואים שישראל עדיין תחת ידם ולא נגאלו.

ומרכיבן אותו על אדם חיגר, וכוונתן ליעקב אבינו ע"ה, ויל"ע הא הוא היה צולע ולא חיגר, ועי' חת"ס ח"ו ליקוטים כא'.

רמאה ברמאותיה, ולזייפנא בזייפנותיה, פירוש רמאות הוא מה שלקח את הבכורה מעשיו, וזייפנותיה הוא על לקיחת הברכות, מרומי שדה.

עיר שיש בו עבודת כוכבים וכו', לרש"י הרישא של המשנה עוסקת לגבי דין מו"מ ביום אידם, והסיפא בלהכנס לתוכה, ולרמב"ם (פיה"מ וע"ז ט' ט-י) כל המשנה איירי לענין להכנס או לעבור בתוכה, עי' תו"ח, ועי' ברא"ש סימן ט' כמה הי"ת שאין איסור להכנס או לעבור בתוכה.

התשובות

השתדלנו להביא את תמצית דברי המפרשים, מלבד אלו המובאים בגמ' כמו תוס', מהרש"א רש"י וכדו'

1. בעיון יעקב תירץ שזה נאמר רק לישראל ולא לגר מלידה, ותמה עליו בדברי חיים מנלן לחלק הכי, ואולי היה אפשר לחלק בין ב"ד שצריכין לדחותו, לבין סתם דיבור עמו שמותר, אמנם לא נראה לחלק בהכי, ולכן כתב דכל ענין הדחייה הוא לברר אמיתות כוונתו, ופה כבר הוברר לו שבאים להתגיייר באמת, ועוד תי' בעיון יעקב שפה היה להצלת נפשו ומותר.

2. כתב בשו"ת באר משה ח"ב צח' דאדרבה ממה שעשה כן כדי שישאלו סימן שהיה דבר משונה ולא היה הדרך לעשות כן.

3. ביאר הקה"י סימן ה' דבאמת שני דינים הם, ודרכי האמורי נלמד מקרא ד"לא תעשו כמעשיהם" וגו' (שמות כג' כד'), וחוקות הגויים מקרא ד"בחוקתיהם לא תלכו", ויקרא יח' ג', ועי' תי' ר"י בתוס' ד"ה אי דשני עניינים יש: א. מעשים של הבל ושטות וזהו דרכי האמורי, ב. דבר שרגילים לעשות לשם ע"ז וזהו ובחוקתיהם לא תלכו, ולכן מצד מה שאינו דרכי אמורי ל"ק, רק ממה שעושין כן אע"פ שהוא חוקה בשו"ת דברי שאול יו"ד שמח' כתב דנחלקו האם בל תשחית מדאורייתא הוא רק בעצים, ובשאר דברים דרבנן (כדעת הרמב"ם מלכים ו' ח') וממילא א"א ללמוד מכאן לצעב"ח דאורייתא, או שכל בל תשחית הוא דאורייתא, ומה שכתבו דלכבוד המלך הותר, צ"ל דכבודו שלאחר מיתה הוא גדול מכבודו בחיים שלזה הותר רק איסור דרבנן. (ברכות יט: מדלגין היינו ע"ג ארונות של מתים וכו').

ועוד היה נראה לבאר דהנה בל תשחית הוא כולו איסור בין האדם לבין קונו ואינו על חשבון אחרים, לעומת זאת בצעב"ח יש לעיין האם זה נקרא על חשבון אחר, או שצער הבהמה הוא כצער פרח שנקטף וכו' (ויש לדון הרבה ממה שיחדה לזה התורה לאו של צעב"ח) והשתא בזה נחלקו דלתוס' ב"מ כולו נושא של בין אדם למקום ודומה לבל תשחית ונלמד ממנו, משא"כ לתוס' כאן יש נושא נוסף שהתועלת שלי באה על חשבון יצור אחר ולכן צריך טעם מחודש של כבוד המלך, שהוא גם נושא של תוספת עונג לאחר ועולה בדרגה על צער הבה"ח.

לע"נ רבי חיים בן ציון בה"ג רבי משה זצ"ל נלב"ע טו' כסלו תשע"ח

להנצחות והארות 0527652935, או 7652935@gmail.com לקבלת הדף במייל שלח בקשה לכתובת זו, והדף יישלח אליך בל"ג מידי יום.

חדשו! נפתח קו טלפון בו ניתן לשמוע את השאלות והתשובות מידי יום-0795255901 השאלות ינתנו מידי בוקר - התשובות, בשעות בקרוב יהיה ניתן להשאיר תשובות.